

have Bolig paa Academiet eller Friholt i Byen, hvorvidt de have Kosten eller tildeels Kosten o. s. v., det er Noget, som slet ikke er oplyst her i Salen.

Safs: Ja, da vi nu ikke have noget Gagerement i Almindelighed og navnlig ikke for Sorø Academie, og da det er bekendt nok, at det er en Anstalt, der har overflødige Midler og giver Understøttelse til mange andre Indretninger heri Landet, saa maa jeg, skjøndt jeg heller ikke billiger hverken Indretningen af Sorø Academi eller vort lærde Skolevæsen i det Hele, dog ønske, at Lærerne ved en saadan Anstalt, der har en saadan Formue, som i Grunden er bestemt til dens eget Brug, blive lønede idetmindste dobbelt saa godt som Lærerne ved andre lignende Skoler.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg skal blot bemærke, at Gagerne for Lærerne ved Sorø Academie ere ligesaa bestemt ordnede som for Lærerne ved de andre lærde Skoler; men det, som volder det Forhold, hvorom der her er Tale, det er, at Sorø Academies Gagering staaer for sig selv og ikke vedkommer de andre lærde Skoler. Adjunctlærerrækken, som udbreder sig over alle de andre lærde Skoler, har ingen Betydning for Sorø Skole, fordi det er en for sig bestaaende Stiftelse, der lønnes af andre Fonds end dem, hvoraf Lærerne ved det lærde Skolevæsen i Almindelighed lønnes. Nu er det naturligt, at Sorø Skoles Lærere blive lønede bedre, deels paa Grund af de store Forpligtelser, der dog egentlig hvile paa dem, og deels fordi Stiftelsen er saa velhavende, og det ogsaa er billigt, at dens Midler anvendes til at Lærerne faae en taalelig god Løn, som vistnok er til Fordeel for Stiftelsen. Det er vistnok en Fordring, som er billig i og for sig; men det, at Anciennitetsrækken er affondret for Sorø fra Anciennitetsrækken for de øvrige lærde Skoler, gjør, at der ikke saa sjældent opstaaer det Tilfælde, at en ved Sorø Academie ansat Lærer er lavere lønnet, end om han var ansat ved de andre lærde Skoler. Det er vel Tilfældet, at enkelte Adjuncter ved Sorø Academie have nogen Godtgjørelse for de særegne Forhold, hvori de befinde sig, nemlig ved at have Tilsyn med Opdragelsesanstalten;

men det er virkelig kun meget enkelte, og det er jo ogsaa i den hele Stiftelses Interesse, at den lønner de Arbejder, der udføres ved den, nogenlunde godt, og det er jo ikke Andet end en Bevilling for denne Stiftelse til at anvende en ubetydelig Sum af dens Indtægter, hvoraf forøvrigt ogsaa andre lærde Skoler nyde Godt til at rette en Ubillighed, som opstaaer ved de Forhold, hvori denne Opdragelsesanstalt staaer til de andre Skoler. Der er ogsaa blevet talt i nærværende Sag om, hvorledes Lærerne ved Sorø Skole ere bedre stillede end Lærerne ved Herlufsholms Skole. Det er ogsaa for en stor Deel Tilfældet; men det er en Folge af, at Herlufsholm er en ganske anden isoleret Stiftelse, som har sin egen Formue og sin egen Administration, og, skjøndt den ikke er saa velhavende som Sorø Academie, er det vist ingen Grund til at hindre Sorø Academie i at lønne sine Lærere nogenlunde vel, fordi en anden lignende Stiftelse, der er mindre formuende, ikke har samme Midler dertil. Det er vistnok den nærværende Bestyrelses Hensigt at forbedre Lærernes Naar ved Herlufsholms Skole og der er allerede skeet et Skridt i denne Retning; men dersom denne Skole bliver sat istand til, ved Forgøelse af dens Indtægter, at lønne bedre end Sorø Academie, saa kan man dog vistnok ikke nægte den at benytte sine Midler paa en i Overensstemmelse med Stiftelsens Hensigt passende Maade, og man vil ikke formene dem det, fordi enten Lærerne ved Sorø Academie eller Lærerne ved de lærde Skoler i Almindelighed derved skulde komme til at staae mindre vel end Lærerne ved Herlufsholms Skole.

Tale: Ja, jeg kan aldeles ikke erkende det Billighedshensyn til Gunst for Adjuncterne, som skulde ligge i, at Stiftelsen i Sorø er i Besiddelse af en stor Formue. Jeg troer, at Embedsmænd ere Statens Embedsmænd, og at de, hvorledes de saa forøvrigt ere stillede, maae finde sig i den economiske Stilling, som Staten kan give dem overensstemmende, ikke med det Sted, hvor de ere ansatte, men med den Embeds Stilling, de indtage. Naar jeg ikkedestomindre skal stemme for nærværende Forslag, saa er det, fordi det er oplyst af den ærede Rigsdagsmand for Sorø (Alberti), at